

Ujec. Kaj mislite, da bom še za-nj molil! —

Vejste! pa tudi ta je bosa, da bi bil „novičar“ slovenski jezik znašel; ne! on ga je, kakor sem od umnih mož slišal, le obrüsil in pa opilil. Da se je pa slovenski jezik govoril še tudi tisti pot, kadar še od „Novičarja“ ne duha ne slüha ni bilo, vam bom z resnično zgodbo dokazal. Čüjte!

Vsak izmed vas gotovo misli, da je tlaki in desetini še le leta 1848 pervikrat zakljenkalo; pa ta je prazna; že pod cesarjem Jožefom ji je kljenkalo. Al saj znate, da se marsikaj tudi zdaj zakasne in pri starem ostane. Tako tudi pod Jožefom. Nekdanji grajšaki so nek zoper cesarjev blagi namen velik hrup vzdignili. Tü se spravijo trije možje iz naše dežele na noge, ter pregovoré ljudstvo jim za potnino zložiti, da hočejo osebno brez vsega pôsa po potih, ki jih le sama ptica zná, k cesarju se podati in mu svoje nadloge potožiti. Dnarji so kmali sküpjaj. Eden izmed teh treh dá svojega konja, drugi svoj voziček in tretji pa — nič ne, zato ker je toliko nemško razümel, kakor tü naš kovač ali pa jaz. Po dolgem in dolgem popotovanju dospejo na Dünaj, kjer živa duša slovenskega ni razümel. „No! zdaj pride na te versta — rečeta terda Slovenca svojemu pajdašu — tukaj se pa le ti obnašaj. Gostivnica se lahko najde brez vsega vprašanja na celem svetu; zato so že nekdanji centralisti skerbeli. Hlapec sprejme konja z vozičkom, ter ga pod streho spravi. Ko naši možaki v gostivnico stopijo, jih vre strežaj pita: „Bos šofens!“ Zdaj se oglasi naš nemškütar: „Nür trinken, trinken bajn, majn liper, lüstik zajn.“ — Streže se smeja in dalje vpraša: „Unt esen?“ Naš mož odgovori: „Finf gülden stercen, draj gülden šmolcen.“ Strežaj ga debelo pogleda, se pomüza in gré. V pol üre je bilo vse na mizi. Prav do sitega so se bili najeli in po volji napili. Potem jo odrinejo k cesarju Jožefu in nazaj v gostivnico pridši grejo gledat h konju, ter vidijo, da tobak pije. Nato reče gospodar konja našemu nemškütarju, naj vleva kerme za konja. Ta zove: „Avsknet! avsknet!“ Klican pride, ter mu reče: „Fresen! fresen!“ — Avsknet pa: „Bos? bos?“ — pa se nista mogla nikakor razümeti. Na to vés togoten konjev gospodar zdihne rekoč: „Haj! haj! lepa moja krajnska dežela!“ — Avsknet odverne: „So! haj?“ — in mahoma prinese konju košek sená. — Iz tega vidite, da slovenščina ni „novičerjeva“ znajdba, in pa da se ž njo, če se le prav oberne, tudi na Dünaji vse lahko opravi. Kaj so pa takrat naši možje tamkaj opravili, se ni nikoli prav za prav zvediti dalo. Vprašam vas zdaj le: ali ne bi bila üna dva Slovenca tudi brez nemškütarja prav tako — svojo reč na Dünaji opravila? (Dal. prih.)

Dopisi.

Iz Topčidera na Srbskem 27/15. avgusta. Ljube „Novice“! Od več strani so mi moji prijatli gospodje doktorji pisali, ki mislijo v srbsko službo stopiti. Odgovoriti pa vsem ne morem; prosim povejte jim vse to-le:

„Dragi prijatli! Na Srbskem bote dosti sitnosti imeli, pa tudi dosti denarja, zakaj Srb v najmanjši bolezní precej po lekarja (zdravnika) pošlje; kirurgije skoraj ne bote čisto nič potrebovali, zakaj Srb se dá rajše s sabljo sekati kakor z nožem počasi rezati. Se vé, ako bi utegnila vojska biti, bo vse drugač. Porodničarstvo je čisto zanemarjeno; nikoli nihče vas ne bo na pomoč k težkemu porodu poklical. Stare priproste babe imajo vse to v rokah; in ako kdo lekarja k težkemu porodu pokliče, ne sme nič družega storiti, kakor s porodnico se malo pogovoriti kako in kaj, njeni jezik pogledati, čelo potipati, žilo pošlatati in pa recept napisati. To vse storiti mora, drugač ni učen doktor; porodnice se pa nikamur in nikakor dotakniti ne sme; to oblast imajo samo stare babe. Ako se porod srečno doverši, lekarja častijo in dobro plačajo; ako pa se slabo izide, se gospodinu lekarju druga zagode. Se vé, da v teh zadevah bo treba

krepko na noge stopiti, stare babe odverniti in neumno turško sramoto zatreti. — Povem vam, da tukaj je vsega obilo in narod je dober, prijazen, se vé, izobražen ni, tudi se izobražiti ni mogel, kakor vam je znano; al tudi pokvarjen ni; ampak krepak je, blagodaren, hvaležen in kaj pobožen. Je pa tudi bogat, da mu ga para ni; denarja ima čuda. Srebro in zlato treh carstev ima on v rokah. Srbkinje imajo zlate glave, zlate vratove in roke; Srbi pa zlate perste, sreberne puške in hanzare (Анжаре), in mošnje polne rumenih cekinov in debelih ruskih rubeljev. Narod je trezen, nisem videl še pijanega človeka na Srbskem, pa tudi ne Srba, da bi nezmerno pil ali jel. Za Srba je dosti za dan kos kruha, česnova ali čebulna glava in pa čaša vina ali rakije. Brez čebule in česna pa Srb skoraj živeti ne more, to je njegova pečenka; ako ima to, pa še malo poprike, misli, da nič boljega ni na svetu in se za kuhano jéd ne zmeni; lahko živi brez nje tedne in mesce. Tudi nisem vidil na Srbskem nobenega berača, ne vem ali jih ni ali kaj? Srbski narod ima še res mnogo slabosti in napak, ki so mu od turške sužnosti ostale, in pozná se mu močno, da je mnogo let težki jarm nosil; v malo letih bo pa zlasti pod sedanjim knezom, ki za-nj prav po očetovsko skerbí, gotovo vse te napake otrešel, zakaj lepo je začel napredovati v vseh rečeh in na vse strani. — Prijatli! mladi ste še vsi; kar za mano smuknite, da se po lepi Srbii ne bojo negnjusni judje zaplodili. Komur se ne bo dopadlo, (zakaj brez sitnosti tudi tü ni) zná jo nazaj pobrisati; vrata so mu zmirom odperte. Povem vam pa, da tukaj bote morali kaj priprosto živeti; zakaj zabav ne bote nobenih imeli kakor ste jih po mestih navajeni. Slišali bote pa povsod dudle dudlati, gaide in gosle brenčati, kolo plesati, pesme popevati in drugo veselo narodno radovanje. Vedite, da je narod skoraj tak, kakor ga je Bog vstvaril; nima ne nemške kulture ne francozke politure, časti pa zvesto in moli svojega Boga, časti in brani svojo vero, svojo bogato, lepo zemljo in svojo kučo slamnato. Nemško-francozka kultura je dozdej še samo do Belega grada priripsala, dalje naprej ni mogla. V Belem gradu se pa že dobí nemško-francozka kultura (krinolína) po judovskih štacunah na prodaj, in judovske žene in žene nemških krojačev se vlačijo po Belem gradu kakor kadí široke, tudi se vidi včasi kak frak po ulicah ferčati. Pa hvala Bogú! Srbinke so zveste svojemu narodu in ostanejo pri svoji stari, dragi in lepi šegi. Za Božjo voljo! možki tukaj še tako vsi grozno široke hlače nosijo; ako se bojo še ženske širiti začele, ne vem kaj bo? — Ne smete se pa prestrašiti, ako bote v Beli grad prišli in živež in kvartir po oštarijah dosti dražji dobili kakor na Dunaji; vedite, da je po oštarijah zato tako drago, ker oštirjem se dopada, pri vsaki reči vsaj pol dobička imeti in pri ptujcih še veliko več. Tudi pôsli so po Belem gradu grozno dragi; najmanjša dekla ali hlapec ima zraven živeža po 10, 12 do 14 gold. srebra na mesec. — Vsaki srezk lekar ima 1000 gold. letnega plačila; on pa mora svoj srez s potrebnimi leki (zdravili) preskerbeti, in po srezu koze staviti; toda oboje (zdravila in cepljenje koz) morajo ljudje lekarju sami gredoč plačevati, kar mu lep denar prinese. Lekar pa mora podnevi in ponoči k vsakemu bolniku svojega sreza iti; poti mu režeži ne plačujejo, zdravila pa. Po Srbii se ni treba bati ne tolovajev ne tatov, ti so pri meni v Topčideru, iz vseh krajev Srbije, Bosnije, Černegore itd. itd. Po Srbii greš brez vse skerbi podnevi ali ponoči, nič se ti ne bo zgodilo, tudi v Belem gradu se nikoli nič ne vkrade. Srezovi so pa ti-le prazni:

1. Karanovarski srez, okrožja Čačanskega.	
2. Mlavski „ „	Požarevačkega.
3. Lepenirski „ „	Kragujevačkega.
4. Kragujevački „ „	
5. Jasenirski „ „	Krainskega.
6. Porečko-rečki „ „	
7. Klučki „ „	

8. Podunavski srez, okrožja	}	Smederevskega.
9. Jasenirski " "		
10. Paračinski " "	}	Čuprinskega.
11. Resavski " "		

Nekteri srezovi imajo svoje ime po mestih, drugi po rekah, vodah in hribih. Najboljši srezovi so gotovo: Kragujevački, Paračinski, Kapanovački, s sedežem v mestih. Posebno Kragujevača, Slovenci! ne pustite ptujcom, ampak udarite se serčno za glavno mesto lepe Srbije! Tudi za Paračin se potegnite; kdor pa žlahno vinsko kapljo ljubi, naj je ne pusti srezov v Krajskem izpred oči; tu raste žlahni Negotinec, pred katerim naj se tudi ogerski bahač Tokajec skrrije. Sploh so vina srbske dišeče kakor vijolice, sladke ko mleko, in močne kakor je močan sam narod srbski; prodajajo ga deleč po svetu, pa na daljnem poti dobijo ogersko ime.

V Srbii je bila letos grozna vročina in grozna suša; sonce je žgalo kakor ogenj; take vročine tudi na Laškem nisem terpel kakor letos tukaj; vse je zgorelo, travniki so rujavi, kakor da bi jih popalil, in drevesa in hoste so kakor mesca oktobra. Kaj lepo je vse rastlo, koruza je bila lepa, da še nikoli take vidil nisem; zdaj pa je suha, in pravijo, da je ne bo nič; tudi krompir, fižol itd. je suh. Pa kako bo rastlo, ker dežja še ni bilo, kar sem jez na Srbskem, to je od 23. maja do 26. avgusta, kterege dne je res lepo dež namočil in saj polno grozdje, zelje, repo, korenje itd. ljudem rešil. Pravijo, da bo pšenica, ki je letos močno obrodila, draga, zato ker koruze itd. ne bo dosti. Sadje vsake baže je pa letos polno, da bolj biti ne more; drevje kar stoka pod veliko težo; slive (češplje) so obrodile, da na Krajskem in nikjer drugod še nikoli tako polnih, tako debelih in sladkih vidil nisem. Toliko danes; bom kmali kaj drugzega pisal. Se vé, kdor na Srbsko pride, je povabljen k meni v Topčider.
Dr. Kovač.

Maribor 1. sept. B-ki. Minulega mesca predzadnji petek je nas tukajšne Slovence iz nenada vesela sreča doletela. Počastil je nas s svojim prihodom ščit in ljubljene slovenskega naroda gospod državni poslanec dr. Lovro Toman. Obiskal je našo mlado „čitavnico“ in z navdušljivimi besedami okrepil pričujoče članove. Popoldne se je nekoliko nas povabljenih po gospod dr. Dominkušu sošlo v vinogradu v gornji Pulskavi. Naši pevci so pokazali, da so v kratkem dobro napredovali. Čuli smo mnogo navdušljivih slovenskih pesem. Med drugimi važnimi besedami spregovoril gospod dr. Toman: Gospodje! mar mora nam biti za pravice naroda, toda potreben je še bor za nje. Glejte gêslo Vaših trudov v imenu vašega prijaznega mestiča! Obljubim vam pesmico za to. Teden pozneje dobimo to-le pesmico:

Mar i bor.

Pravice naroda nam ščit in var,
Pravice naroda nam skerb in mar,
Pravice naroda vseh sreč izvor,
Pravice naroda naš sveti bor.

Če se spoštuje naša sveta stvar,
Za mir in sprav s tuji nam je mar;
Če stavi pa nasprot se njih upor,
Naj vname se za dom junaški bor.

Zalo priseže vsak al mlad al star:
Da mu za srečo roda zmir je mar,
Zato si voli rodoljubov zbor
Za mesto geslo svoje: mar i bor!

Hvala vam navdušeni pesnik in junaški branitelj za pomembne ove besedice.

Iz savinske doline 1. sept. * S serčnim veseljem vam naznanjam, da se je te dni gosp. Černetu zahvalnica poslala z več kot 400 podpisi iz boljih stanov, večidel županov in občinskih svetovavcov, tergovcov, duhovnov, doktorjev itd. Govor, ki ga je gosp. Černe 27. junija v državnem zboru govoril, je globoko segel v serce vsakemu poštenemu Slovincu, ki še kaj mara za čast in poštenje svojih rojakov; vsaki si misli, oj, da bi ne bil gosp. Černe

zastonj govoril! Da bo ta zahvalnica bôdla naše uradnike in dopisune naše preljubeznjive „Tagespošte“, „Triesterce“ in „Preše“, je gotovo; za te časnikarje besedice nimam; uradnikom slovenske kerví pa bi svetoval, mesto gnjusnega zaničevanja maternega jezika naj raji vsaki dan saj eno uro v njem se vadijo, da bi jih ukazi viših uredov, da morajo slovenske uloge prejemati, in jim v ravno tem jeziku odgovor dajati, kadaj v zadrege ne spravili. Ložje bi sploh svojo dolžnost izpolnovali — pa bolje bi bilo njim in nam.

Iz Libelič na Koroškem 9. avgusta. Kakor smo veseli bili, da nam je mili Bog blagoslovil ozimino, tako smo poterti sedaj, ko nam strašna suša žuga zamoriti vse poljske pridelke. V nekterih krajih, kakor na Suhi, so turšico sèm ter tje že posekali, ker je vsa rujava in suha že bila. Le v nekterih za gorami ležečih krajih ni suša toliko škode napravila. V en tak srečen kraj Vas drage „Novice“ danes peljem: v lep terg Guštajn, in veste zakaj? Sploh se teržani v celó čisto slovenskih krajih svojega milega maternega jezika sramujejo in le nemški kramljajo; al kako? Ako jih slišiš, se moraš smeha za trebuh prijeti. Vse drugače se pa verli Guštajnci obnašajo. Iz Štajarja pelje med velikimi gorami lepa cesta, poleg ktere vedno mermra potok Mišec, v lepi in prijazni terg Guštajn. Teržani so zlo delavni, verlo štacunarijo in si tudi veliko denarca v fužinah zaslužijo. Akoravno se tudi z Nemci veliko pečajo in nemški še koj dobro in gladko marnovajo, svojega maternega jezika se vendarle ne sramujejo, ker vejo, da je toliko vreden ko nemški, ter so zvesti sinovi premili svoji majki Slovenii.

T. M. Štantetov Šentvidski.

Iz gornjega Goriškega 25. avgusta. (*Spominek nemške kulture*). Ljube „Novice“! naj Vam tudi jaz podam drobtinico, kaj pri nas nemška kultura dela. Pred kratkem od svojega najboljšega soseda povabljen, da bi sv. Donata slovesno obhajali, zapustim svoj dom in se zgodaj v jutro na pot podam. Po prijaznem bregu med žlahnimi vinskimi terticami zamišljen grem; al ko bi trenil, me predrami gromoviti glas možnarjev. Kaj pomeni, vedil nisem. Komaj pa k sosedu pridem, že zvem, da bo jih dvoje prišlo k poroki. Prav tako, sem sam pri sebi djal: „Mnogo si že od „bindischpichlerskih“ gostij slišal, znabiti boš od njih tudi kaj vidil.“ In nisem se ukanil. Okoli devetih se ženin in nevesta v kočii pripeljata, svojo spoved opravita, k božji mizi poklekmeta in v molitne bukve gledata. Nevesta prosta slovenska hči, prav po zimsko oblečena, si je prinesla senčnik (parazol). — Kaj zlodja! viš! viš! sem si mislil: Samo eno edino leto je bila na Nemškem točarica, in že jo je vso nemška kultura oblizala. — Rad bi jo bil baral: boš si tudi to solnčno marelico deržala, kadar boš kravam in svinjam stregla, turšico okopavala, vodo nosila itd.! — Kjer pa sem že od gostije nekaj povedal, vam pridenem še gostovansko povabilo, ktero mi je pridni šolski učitelj v roke položil. Glasí se tako *):

„Werthe Herr und Frau M—ze! — Vergebens er-suche, Sie unterthänig, so gefählig in betrefe, das anna Sch.....l und Johan J....r, zu Hochzeit fäfflich einladen und auch die Schwester Maria Amts zu erscheinen, den 9. Februar in Jahring Verehelich in Schutze Gottes uhm 9 Uhr Kublician abschlüsse werde, so wünschen wier und andere Gäste in die gesälschaft ein zu schlüssen erscheinen werde,

Inden Sie recht Hörzlich Grüsse,

Elisabeth Sch.....l

Verbleibe mit aller

ergebene anna. Achtung Braut“

Ljube „Novice“! to je tista nemščina, ktera je maslo „nemške kulture“ v slovenskih šolah. Kaj ne, da bi človek

*) Priložim Vam v izvornem spisu to glasovito povabilo, da jo, kdor hoče, lahko sam ogleda. Pis.

lahko grizo po nji dobil! V serce so me pa veselile zlate besede, ktere so svetli lavantinski knezo-škof v letošnjih „Drobtinica“ na strani 283 vsem nemškutarjem za darilo ponudili. „So neumni starši“ — tako se glasijo njihove spomina vredne besede — „ki svojo deco (svoje otroke) zato v šolo dajajo, da bi se neumšine naučili ter mislijo, da je dobra šola taka, v kateri se deca neumškovati prav debelo učijo, čeravno poleg nemškovanja Boga, očeta in matere svoje pozabijo. Taka gola neumškutarija v šoli je morija žlahnega serca in pa blagega slovenskega duha. Iz takih nemškutarskih šol prirastejo mladi bahači, pa stari berači, perteni kmetiški gospodje, pa slabi orači, in gospodarji za jokati....“ Živi jih Bog! svetlega knezo-škofa, vse časti vrednega gospoda Antona Martina, kateri teme neumšine s svojim močnim duhom preganjati ne nehajo. Pomagajmo jim tudi vsi mi, ktere je draga slovenska mati pod svojim sercom nosila! Tako želi, da bi se zgodilo, nekda

Černogorski.

Iz Predvora na Gorenskem 30. avg. Poslali smo danes iz gorenske strani našemu poslancu in iskrenemu zagovorniku v deržavnem zboru, blagemu gospodu dr. Lovru Toman-u zahvalnico, ki jo je podpisalo 953 domoljubov vseh stanov in mnogih županij, med kterimi se nahajata tudi dva deželna poslanca: žlahni gosp. baron Anton Zois in visokočastiti gosp. Janez Toman, dekan moravški. Če bi bili hotli še čakati, bi bili lahko še toliko podpisov dobili, ker jih še vedno nabirajo. „Kri ni voda — pravi med drugim zahvalnica — ogenj je vroč, voda mokra; otrok svojo pravo mater čez vse ljubi; tako je Stvarnik postavil. Kazi otroku še tako nališpano gospó; otrok bo le h svoji pravi materi hrepenel, če je tudi revna. Kdor sladkih glasov svoje matere ne posluša, je človeško natoro slekel“ itd.

S. Robič.

V Kranji 31. avg. † — Razglasilo se je že večkrat po „Novicah“, da je našemu mestu obljubljena nižja gimnazija. Očetje našega mesta so res dolgo časa potrebovali, preden so spoznali dobroto teh šol za mesto in za okolico, čeravno tudi prezreti nočem, da dosti obilni stroški, ki so jih na-se vzeli, so jim prizadjali mnogo prevdarka, in sedanjemu gospod županu gré čast in hvala, da se je iskreno lotil te naprave. Al sedaj je novo šolsko leto že pred durmi, in še ni sluha ne duha o začetku naše gimnazije! Žalibog, da še zmiraj v naši dragi Avstrii vse tako po polzevo gré, preden pride reč od Poncija do Pilata. Naj bi pomislili gospodje, da mesec september je nastopil, in da konec tega mesca se je treba vpisati v šole. Še enkrat menda saj ne bo treba dokazovati, da je naši deželi treba še ene gimnazije kakor ribi vode. Naj samo pomislijo, da je na Avstrijskem gimnazij precej čez dve sto, in da ste na Krajskem same dve za več kot 400.000 ljudi. Da je drugod po primeri toliko gimnazij kolikor pri nas, bi jih cela Avstrija še 100 ne imela! To so splošni statistični broji. Druge pa naj poiše vsaki v letniku ljubljanske gimnazije. Vsi razredi so prenapolnjeni; kako je mogoče nadzirati mladež, kako mogoče, z zaželjenim uspehom učiti, kako je mogoče, sploh znanje dijakov natanko presojevati, kakor zahtevajo postave in vest človeška. Jaz mislim, da je nemogoče. Naj bi se toraj dalo Kranju, kar se mu je obljubilo, in to nepomudno, ker vsako zatezanje je škodljivo. Naj se pa tudi pomisli, da želimo le mož, ki so naši, z nami, in za nas, — da želimo ravnateljstvo v rokah moža, ki je pravičen narodom, in da nas Bog obvaruje taci, kterih značaj je le-ta, da so — brez značaja. To je naša želja, zraven pa upamo, da ne bo glas vpijočega v puščavi, in da ne bomo morali čakati izpeljavo tako važne reči ad *calendas graecas*.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. (Iz deržavnega zbora.) V poslednjih „Novicah“ je bilo povedano, da obe zbornici ste sklenile na

naznanilo gospod deržavnega ministra Schmerling-a o razpustku deželnega zbora ogerskega Njih Veličanstvu adresu (pismo) pokloniti. Gospôska zbornica se je lotila tega dela 27. dan p. m. in ga že ta dan tudi končala, zbornica poslancov je 28. dan p. m. začela svoje dela, pa ga do danes (3. sept.) še ni dognala. Govori zlasti v zbornici poslancov so bili obširni in važni; šlo je, čeravno nekteri tega nočejo priznati, za to: ali naj se ministerstvu za njegovo postopanje o ogerski pravdi izreče zaupanje ali ne. To pa je naravno naueslo, da se je v pretres vzelo sploh obnašanje sedanjega ministerstva. Zato ni bilo čuda, da ko so eni nameram ministerstva navdušeno hvalo peli, so drugi nezaupnost mu očitno razodevali in dokazati si prizadevali, da ta pot centralizma, ktero je ministerstvo nastopilo, ne pelje k zveličanju Avstrije. To pa je gosp. ministra Schmerling-a napotilo, da je proti koncu splošnih pomenkov sam besedo poprijel in z zgovorno besedo upravičiti si prizadeval ministersko ravnanje. O takih obširnih obravnavah posebno živo čutimo zadrego premajhnega prostora, da nismo v stanu svojim bravcom vseh govorov od konca do kraja podati, ampak moramo vse bolj le na kratko deržati. Tužnega serca pa rečemo, da vsi govori poslednjih dni, ker se ne kaže, da bi prenapete brambovce centralizma in nemškutovanja le za las volja bila odjenjati od svojih zahtev, niso k spravi in porazumljenju celó nič pripomogli, marveč so še le povejšali pregrajo, ki loči stranko od stranke, narode od narodov. Al podajmo se v deržavni zbor in čujmo, kaj se ondi godí.

27. dan p. m. je zbornica gospôska se posvetovala o adresi za cesarja. Gosp. grof Auersperg Anton, ki je napravil načert tega pisma, je razložil vodila, kterih se je odbor o nji deržal. Zoper adresu sta govorila Palacky in grof Leon Thun (nekdanji minister). Palacky (iz Češkega) hvali sicer domoljubje Ogrov in njih blage namene; al tega, kar so storili, ne more hvatiti. Vendar z načertom adrese ni nikakor zadovoljen, ker tega, kar je vlada Ogrom odgovorila, ne more poterditi. V nobenem vladnem pismu se tako očitno ne kaže njeni centralistični namen kakor v tem; ker pa v vseh nenemških deželah dobro vejo, da centralizacija je nemškutarija, tedaj je lahko zapopasti, kako neveljni bojo Ogri tako adresu sprejeli, in vendar nam more vsem na tem ležeče biti, da se Ogri z nami spravijo. Kakor je dandanašnji naš stan, ni upati, da bi poslanci vseh dežel avstrijskih prišli na Dunaj; tedaj bo le nemška večina razsojevala o zadevah vseh narodov našega cesarstva, in čeravno spoštujem nemško večino, vendar — — — Pri teh besedah ga ustavi predsednik in mu velf, naj ostane pri reči, za ktero gré. Palacky odgovori, da je pri reči. Predsednik zaverne, da ni. Palacky omolkne. Predsednik vpraša: Ali ste končali? Palacky se vsede in — molčí. Ravno taka se je zgodila grofu Thun-u. Grof Thun se je spustil v občni pretres adrese, je med drugim rekel, da ta pot, ki jo je vlada nastopila za izpeljavo naše ustave, se njemu in mnogim njegovim prijatlom ne zdí prava in da s silo se zastopniki vseh dežel nikakor ne bojo dali pripeljati v naš deržavni zbor, za kterega nagnjenje čedalje bolj pojemlje kakor naraša. V čem so Ogri največ grešili? V tem, da so poleg samo unanjih oblik pozabili bistveno in potrebno stvar. Tako je tudi pri nas. Grof Thun je hotel obširneje pretresati po njegovem mnenji napačno obliko cele adrese. Al predsednik mu tega ne dovoli, ter vpraša zbornico, ali grofu dovoli o tem govoriti? Ker ona po večini glasov reče, da ne, se vsede in — molčí. Govorili so potem še mnogi zborniki nasvetovaje tu in tam popravke v adresi, ktera je nazadnje tako-le obveljala: „Vaše c. k. apost. Veličanstvo! Gospôska zbornica deržavnega zbora, žalostna zavoljo prigodb, ki so Vaše Veličanstvo prisilile, proti ogerskemu deželnemu zboru ostro ravnati, je z dolžnim spoštovanjem zaelišala, kar je ministerstvo po ukazu Vašega Veličanstva zbornici povedalo. Na dve strani smo v tem terdno voljo